

Vojin P. Nikolić,

Duško Bjelica

Crnogorska sportska akademija

DALJI PRAVCI RAZVOJA CRNOGORSKE SPORTSKE AKADEMIJE

I

Crnogorska sportska akademija osnovana je 23.jula 2003.godine sa sjedištem u Podgorici. Formirana je u cilju »organizovanja tribina, predavanja, seminara, kurseva, izdavačke djelatnosti i drugih oblika rada, zbog unapređivanja teorije i prakse u sportu i fizičkoj kulturi u zemlji i inostranstvu«.

Na sjednici od 29.avgusta 2003.godine usvojen je Statut i Program Crnogorske sportske akademije te urađeni Sporazumi o poslovnoj i stručnoj saradnji sa brojnim Savezima, klubovima, institucijama, sportskim i drugim organizacijama.

Za prvog predsjednika Crnogorske sportske akademije izabran je dr Duško Bjelica, u Podgorici (29.septembra 2003.godine). a na sjednici od (06.novembra 2003.godine), Crnogorska sportska akademija je izabrala i rukovodioce svojih sektora, i to za: Sektor za stručno-razvojni i istraživački rad i nauku prof. dr Vojina P. Nikolića iz Nikšića, za izdavačku djelatnost dr Novaka Jovanovića, iz Cetinja, za obrazovanje i stručno usavršavanje kadrova prof. dr Pavela Opavskog iz Budve, a u Koordinacioni odbor Stojanu Ivezić, profesora iz Bijelog Polja i Batrića Markovića iz Berana za generalnog sekretara. Usvojeno je i osnovno programsko opredjeljenje Crnogorske sportske akademije za naredni period uz naznaku i pitanja od suštinskog interesa za razvoj sporta (šematski prikaz u prilogu).

Jedna od prvih značajnijih aktivnosti Crnogorske sportske akademije bila je prezentacija SPORTMONTA – časopisa za sport, fizičku kulturu i zdravlje, kao prve publicističke edicije ove sportske asocijacije. Neposredno zatim i promocija njegovog prvog broja koja je održana u Podgorici.

Programska aktivnost Crnogorske sportske akademije ubrzo je nastavljena najavom održavanja Prve međunarodne naučne konferencije sa temom »SPORT U XXI VIJEKU«, za 15 – 18.aprila 2004.godine, koja je održana u Baru. U prospektu za ovaj prvi naučni skup organizatori su istakli: ...«Opšti cilj Konferencije je sumiranje iskustava i ukazivanje na stručno-naučna saznanja prakse i teorije a samim tim i šire sagledavanje vitalnih pitanja sporta, te njegovih ukupnih dostignuća u okviru najaktuelnijih ekonomsko-društvenih, programskih, kadrovskih, organizaciono-statusnih, materijalno-finansijskih i drugih značajnih razvojnih pitanja. Ovo sve u cilju razvoja sporta, kako dječjeg, školskog i/ili omladinskog, univerziteskog, masovnog/sportskog, sportsko-rekreativnog, kvalitetnog, selektivno/ vrhunskog, profesionalnog koji počivaju na povezanosti teorijsko-praktičnih gledišta temeljenih i sinhronizovanih sa iskustvenom empirijskom građom, pa se nadati da će i ova prva Međunarodna konferencija omogućiti da se brojna, raznolika i bogata iskustva iskažu; izvrši razmjena mišljenja, a javnosti ukaže na savremene tokove i razvoj sporta u XXI vijeku.

Ako svi stvaraoci, praktičari i/ili teoretičari žele da svoj rad i ideje učine dostupnim drugima a nadamo se da žele, na šta ih podstiče i moto: »To work, to finish, to publish« (raditi, završiti, objaviti) – Faradej, onda je i ova Konferencija prilika za to...«.

Iz pozdravnih riječi dr Duška Bjelice, predsjednika Crnogorske sportske akademije, na otvaranju Prve međunarodne naučne konferencije Crnogorske sportske akademije »SPORT U XXI VIJEKU«, izdvajamo: ...«*Moram priznati da pedeset sedam prijavljenih i prihvaćenih referata nadilazi naša početna iako optimistička očekivanja, a ipak smo bili u prilici da ne prihvatimo čak četrnaest radova iz razloga što im tema nije bila kompatibilna sa naslovom naučnog skupa, naravno ne ulazeći u sud o kvalitetu istih.*

Skoro sedam mjeseci bili smo u stalnoj komunikaciji što je rezultiralo da ovdje na Prvoj međunarodnoj naučnoj konferenciji Crnogorske sportske akademije imamo sedamdeset osam autora i koautora koji su uložili vanredne napore kako bi opravdali moto ovog naučnog skupa –raditi, završiti objaviti -.

Crnogorska sportska akademija sada sa preko 1.300 članova, uglavnom sportista, sportskih trenera, pedagoga fizičke kulture, univerzitetskih profesora iz zemlje i inostranstva, uglednih sportskih radnika, bivših sportista, ima kvalitetatn Stručni odbor, sopstveni časopis SPORTMONT, jedinstven na ovim prostorima i konačno ili prvo tri Sektora kroz koje provodi svoje aktivnosti, a ovo naše okupljanje je u okviru Sektora za nauku čiji je rukovodilac uvaženi prof. dr Vojin Nikolić...«

Prve impresije o Crnogorskoj sportskoj akademiji

Neposredno poslije prethodne pozdravne riječi, pročitan je telegram predsjednika Vlade Crne Gore, gospodina Mila Đukanovića. Zahvalivši na pozivu da prisustvuje otvaranju i radu Prve konferencije pod nazivom »SPORT U XXI VIJEKU« istakao je:

»Vjerujem da će ovaj skup na adekvatan način dati doprinos razvoju sporta i fizičke kulture. Posebno raduje što se ovoj problematici pristupa i sa naučnih aspekata. Vaša Konferencija ujedno je i prilika da se podsjetimo da je Crna Gora uvijek imala razumijevanja za sport, kao jednu od ključnih oblasti u međunarodnoj afirmaciji naše države.

Nažalost, zbog zauzetosti i vjerovatnog odsustva iz Crne Gore, nijesam u mogućnosti da prisustvujem zvaničnom otvaranju. Stoga, ovim putem Vama i svim učesnicima skupa iz zemlje i inostranstva želim uspješan rad.«

O Prvoj međunarodnoj naučnoj konferenciji »SPORT U XXI VIJEKU«, između ostalih, rekli su:

➤ Akademik Nikolaj Ivanović Volkov, doktor biologije, profesor, počasni naučnik Rusije, p.predsjednik Odjela informatizacije u javnom zdravstvu na Međunarodnoj Akademiji za informaciju; šef Odsjeka za biohemiju na ruskom Državnom Univerzitetu za fizičko vaspitanje i sport, istakao je:

«Ocjenjujući za vrlo značajno da i na ovaj način širimo prijateljstvo a ujedno vidike i saznanja našeg djelovanja – faktorom razmjene iskustava, stručnjaka sa više prostora naše planete, rado sam se odlučio na ovako dalek put. Ovo posebno i zbog potrebe da se mladim institucijama kao što je Vaša (i naša) Crnogorska sportska aka-

demija, ulije povjerenje i da snažna stručno-naučna podrška za široki spektar aktivnosti u pravcu značajnijeg razvoja sporta i kod Vas i na širim prostorima. Jer, danas je nauka stručno-razvojnim i istraživačkim a sve više interdisciplinarnim projektima dosegla takav stepen da može značajno a posebno kvalitativno da presudno vrši uticaj na ljudska dostignuća i vrhunske rezultate u sportu, što se dijelom ovakvim skupovima verificuje, vrši značajna razmjena mišljenja i stiče istraživačko-naučna rutina. Hvala ovoj Akademiji na izuzetno dobroj i uspjeljoj inicijativi. Hvala Vam na srdačnom prijemu u prelijepoj Crnoj Gori. Hvala svima na saradnji. Do sljedećeg našeg susreta, budite ZDRAVO.«

➤ Prof. dr Bahri Ishka, rukovodilac sesije fudbalske i košarkaške Akademije za fizičko obrazovanje i sport Albanije u Tirani:

»Sa posebnim zadovoljstvom prisustvujem ovoj Međunarodnoj naučnoj konferenciji posebno zbog toga što tretira viziju sporta u XXI vijeku. Vašu ideju da na ovaj način obilježite i Olimpijsku godinu a posebno da vrstom razmjene mišljenja, iskustava ali i značajnih radova na unapređivanju sporta, predstavlja i odličan način edukacije i doedukacije istraživačkih kadrova. Pozdravljam i podržavam Vašu inicijativu, što sam iz naših bilateralnih razgovora već zapazio, da međunarodni skup sa temom o sportu bude tradicionalan i da se održava svake godine. Meni je posebna čast što ću moći da svojim saradnicima ukažem na potrebu stalne saradnje naših institucija. Mi smo i tradicionalno dobri sportski prijatelji a na nama je od obostranog interesa da tu saradnju samo više učvršćujemo i širimo raznovrsnim sportskim aktivnostima pri čemu se mogu iznalaziti i brojne i raznovrsne inicijative i za zajedničke projekte, posebno razmjenu stručnih kadrova. Saradnju treba i da ozvaničimo. Želim mnogo uspjeha ovom skupu i do naših narednih susreta – puno sportskih pozdrava svima. Hvala.«

➤ Dušan Simonović, predsjednik Crnogorskog olimpijskog komiteta:

»Poštovane dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je da Vas u ime Crnogorskog olimpijskog komiteta pozdravim na početku prve Međunarodne naučne konferencije pod nazivom »Sport u 21. vijeku«.

Smatram ovo velikim događajem i želim da uputim sve čestitke predstavnicima Crnogorske sportske akademije na organizovanju ove manifestacije, za koju se nadam da će postati tradicionalna.

Crnogorski olimpijski komitet sa svoje strane je podržao ovaj skup jer smatram da će se na ovaj način dati značajan doprinos razvoju sporta na našim prostorima. Takođe, nakon ovog skupa biće izdat Zbornik radova koji će biti svojevrsan udžbenik za naše sportiste i sportske radnike.

Dozvolite mi da iskoristim priliku da Vam prenesem pozdrave prvog predsjednika Crnogorskog olimpijskog komiteta gospodina Bora Vučinića, koji je želio da bude ovdje i da Vam se zajedno obratimo, ali zbog obaveza je bio spriječen.

Uvjeren sam da će Vaš rad narednih dana biti konstruktivan i plodonosan i da ćete se u Baru prijatno osjećati. Hvala Vam.«

➤ Dragan Drobniak, profesor, pomoćnik sekretara Sekretarijata za sport u Vladi RCG:

»Uvažene kolegice i kolege, dame i gospodo.

Čast mi je da Vas u ime Republičkog sekretarijata u Vladi Republike Crne Gore i u svoje lično ime pozdravim i zaželim dobrodošlicu u Crnu Goru i njen lučki i sportski grad Bar...

Prije svega, želim da izrazim zadovoljstvo što se ova prva Međunarodna naučno-sportska konferencija održava u Crnoj Gori i odam zahvalnost i priznanje Crnogorskoj sportskoj akademiji koja je uspjela da za njeno relativno kratko postojanje pripremi i organizuje ovaj naučno-sportski skup i da na njemu uključi veliki broj domaćih i stranih autoriteta iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja.

Osnovna tema »Sport u 21. vijeku« je inspirativna i aktuelna i vjerujem da će kroz vaše brojne najavljene referate i saopštenja dati doprinos u kreiranju novog reformskog sistema sporta u Crnoj Gori, posebno u dijelu izrade sportskog dokumenta, Nacionalni proram sporta u Crnoj Gori. Zato i očekujem da će Crnogorska sportska akademija biti važan partner Republičkom sekretarijatu za sport u kreiranju novog, evropskog, sportskog ambijenta u Crnoj Gori.

Na kraju, uz iskrene pozdrave, želim Vam ugodan boravak u Crnoj Gori i Baru, kao i uspješan i plodan rad ove Konferencije...«

➤ Prof. dr Marina Bujko, direktor Instituta za zdravlje Crne Gore, redovni profesor Medicinskog fakulteta:

...»Ako prihvatimo filozofiju da je kretanje smisao života, a teško da je možemo negirati, bez obzira da li život posmatramo sa nivoa molekula, mikro ili makro organizama, onda je i razumljivo da i samo 30 – 60 minuta šetnje dnevno nešto znači i predstavlja dio promocije zdravog načina života, počev od prvih koraka, predškolskog uzrasta pa do poznih godina.

Sport i rekreacija, u bilo kom vidu, ali naravno kontrolisan i kontinuiran, najbolji je način da se spriječe pojave različitih oboljenja...«

➤ Derviš Beli Selhanović, direktor Republičkog zavoda za međunarodnu naučnu, prosvjetno-kulturnu i tehničku saradnju Vlade RCG:

...»Mi smo šaka malena naroda, zemlja jedva vidljiva na geografskoj karti svijeta, ali velika u svojoj istoriji, bogatoj kulturi, posebno u ostvarenim sportskim dostignućima. Sport predstavlja izuzetno značajan društveni činilac u novom predstavljanju Crne Gore pred svijetom. Svakako, on je jedan od najznačajnijih elemenata za intenzivnom korespondencijom Crne Gore sa relevantnim sportskim sistemom u Evropi i svijetu.

Nauka je na stanovištu da je jedino nada u znanju, a znanje dobijamo iz nauke. I ova ideja Crnogorske sportske akademije, na kojoj učestvuju eminentni naučno-sportski radnici, nadam se da će dati puni doprinos ovom značenju. Velike ideje su uvijek okupljale misleće i budućnosti okrenute ljude i ja tako doživljavam ovaj međunarodni skup...«

➤ U ime grada domaćina, naučni skup je pozdravila, g-đa Svetlana Gažević, sekretar SO Bar, koja je, pored ostalog, izrazila dobrodošlicu svim učesnicima I međunarodne konferencije »SPORT U XXI VIJEKU« istakavši da je Bar – grad sporta, da su u njemu dobrodošli svi namjernici, a posebno sportisti, sportski stručnjaci i poslenici sporta.

➤ Prof. dr Vojin P. Nikolić, p.predsjednik Crnogorske sportske akademije, rukovodilac Sektora za razvoj, istraživanja i nauku:

»Uvažene kolegice i kolege,

U prijatnoj sam obavezi i čast mi je da Vas u ime Sektora za razvoj, istraživanja i nauku Crnogorske sportske akademije kao i u svoje lično ime najsrdacnije pozdravim i zaželim uspješan rad.

Ulazak u XXI vijek ovim skupom označavamo sa željama za noviji i savremeniji pristup ukupnoj problematici sporta koji je duboko zakoračio u intezivnija svjetska događanja a pored ostalog postao i značajna ekonomska kategorija.

Nama je poznato da ljudski napredak uopšte, da materijalni i duhovni razvoj kao i preobražaj društva u cjelini nije moguće uspješno ostvarivati bez dobro osposobljenih stručnih i naučnih kadrova. To je za sve nas ovdje i osnovna premisa i potencijalna snaga za kontinuirana ostvarenja, ali i za mobilizatorsku ulogu svih stručno-istraživačkih i naučnih potencijala. Ovo i zbog činjenice jer je sport izuzetno širok prostor za naša djelovanja. Od dječjeg, omladinskog i studentskog, prema kvalitetnom i vrhunskom a u okviru njih rekreativnog pa sve do profesionalnog. Dakle, od masovne primjene što upravo podrazumijeva i nastojanja za samoispoljavanja ka vrhunskom stvaralaštvu i najvećim sportskim dostignućima.

Nadalje se zahvalio predsjedniku Vlade RCG gospodinu Milu Đukanoviću, koji je CSA počastvovao svojim obraćanjem i pozdravom.

Posebnu zahvalnost izrazio je uvaženom akademiku Nikolaju Ivanoviću Volkovu i zahvalio mu na izraženoj želji da posebno Crnogorskoj sportskoj akademiji bude čest saradnik i iskren prijatelj.

Toplo se zahvalio prof. dr Bahri Iskhi za neposrednu saradnju naše dvije sportske institucije, gospodinu Dušanu Simonoviću, predsjedniku Crnogorskog olimpijskog komiteta na punoj podršci ovoj sportskoj asocijaciji, gospodinu Draganu Drobnjaku, zamjeniku sekretara Republičkog sekretarijata za sport na kontinuiranoj saradnji, prof. dr Marini Bujko, direktiru Instituta za zdravlje Crne Gore i njenoj želji za permanentnom saradnjom, gospodinu Dervišu – Beli Selhanoviću, direktoru Republičkog zavoda za međunarodnu načnu, prosvjetno-kulturnu i tehničku saradnju Vlade RCG na njegovoj želji da se CSA predstavlja kao izuzetan činilac kulturno-prosvjetnog značaja za razvoj sporta kao i društva u cjelini, kao i gospođi Svetlani Gažević, predstavniku Opštine grada domaćina – Bara, koja je poželjela dobrodošlicu svim prisutnim.

Prof. dr Vojin Nikolić se zahvalio i ostalim učesnicima ovog skupa koji su u toku trodnevnog rada osebno pozdravili CSA i njenu inicijativu za organizaciju prve međunarodne Konferencije »SPORT U XXI VIJEKU«: doc. dr Gruju Bjekoviću, prodekanu Fakulteta za fizičku kulturu sa Pala, prof. dr Spasoju Bjelici, sa Fakulteta za fizičku kulturu iz Novog Sada, prof. dr Mihailu Mijanoviću, profesoru Filozofskog fakulteta iz Nikšića, prof. dr Franju Fratriću, dekanu Univerzizeta »Braća Karić«, Fakultet za menadžment iz Beograda, doc. dr Dragani Jovanović – Golubović, prodekanu Fakulteta za fizičku kulturu iz Niša, prof. dr Vladimiru Koprivici, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja iz Beograda, prof. dr Đorđu Ničinu, Univerzitet »Braća Karić«, Fakultet za me-

nadžment iz Beograda, dr sci. med. Izetu Tutiću iz Novog Pazara, i doc. dr Enveru Međedoviću, sa Učiteljskog fakulteta iz Beograda.

Najsrdajnije se zahvalio i svim učesnicima ovog naučnog skupa uz želju da se zajednički ostvari program Crnogorske sportske akademije.

II

• Okrugli sto na temu »SPORT – EKONOMIKA – TURIZAM« održan u okviru rada Prve međunarodne naučne konferencije (15.04.2004.godine). Uvodna razmatranja su tretirala osnove problematike **sporta** (uvodničar, prof. dr Pavle Opavski, **ekonomike** (dr Duško Bjelica) i **turizma** (prof. dr Vojin Nikolić).

U raspravi koja je imala karakter stručnih editorijala i naučnih komentara, pored navedenih, učestvovali su doc. dr Grujica Radunović, prof. dr Milutin Nikolić, prof. dr Spasoje Bjelica, Dragan Drobnjak, prof., pomoćnik sekretara Republičkog sekretarijata za sport, Komnen Vujadinović, Zaslužni sportski radnik Crne Gore, prof. dr Bahri Ishka, akademik Nikolaj Ivanović Volkov, Budimir Miranović, zamjenik sekretara Sekretarijata za sport iz Podgorice, dr Nebojša Maksimović, mr Patrik Drid, mr Dimitrije Rašović i dr.

Nakon širih i izuzetno argumentovano/inspirativnih i kvalitetnih diskusija, kao i kraćih izlaganja i drugih učesnika ovog skupa praćenih i stručnim replikama, u centru pažnje bila su brojna pitanja osnovnih tema Okruglog stola, koja se u časopisu SPORTMONT (br.2/3, 2004.) šire razmatraju. Ovo sve, uz kraće dati zaključak, da »Dobro koordinirano upravljanje sportom podrazumijeva redovno povezivanje ukupnih zadataka stručno-razvojnog, tehnološko-teorijskog, izvođačko-programskog i organizaciono-upravnog, kao i informativnog, a posebno istraživačko-naučnog rada«.

III

• Na Prvoj međunarodnoj naučnoj konferenciji SPORT U XXI VIJEKU, održanoj u Crnoj Gori, gradu Baru (od 15 – 18.aprila 2004.godine), na kojoj je u toku trodnevnog rada učestvovalo 103 stručnjaka/eksperata sporta od kojih (1 akademik, 36 univerzitetskih profesora i 17 docenata, 8 magistara nauka fizičke kulture, 34 profesora i dr. struka, te 7 trenera olimpijskih sportova), kao i tridesetak redovnih posmatrača rada naučnog skupa uz izuzetno prisustvo predstavnika javnih glasila. Na ovom međunarodnom skupu je saopšteno 57 stručnih, stručno-razvojnih, istraživačkih i naučnih radova koji su štampani u dvobroju časocisa Crnogorske sportske akademije SPORTMONT (br.2/III, 2004.godine, štampan na 451-oj stranici, latiničnim tekstom, u tiražu od 500 primjeraka).

• Prvi Kongres Crnogorske sportske akademije i druga Međunarodna naučna konferencija održani su u Kotoru (31.03 – 03.04.2005.godine). Na skupu je podnesen (131) rad a izlagalo ih je (202) istraživačka i naučna ekspekta sporta. Radovi su štampani u časopisu SPORTMONT na (978) stranica latiničnog teksta u tiražu od po 500 primjeraka (u br.4/II, 2004., 6-7/III i 8-9/III 2005.godine).

- Časopis SPORTMONT je u broju 5/III, 2005.godine nastavio sa objavljivanjem radova (8) i štampanjem prikaza (14) na (123) stranice u tiražu od 500 primjeraka. Bilo je angažovano 26 stručna i naučna radnika.

- Na II Kongresu i III Međunarodnoj naučnoj konferenciji, koji su održani od 06-09.04.2005.godine u Bijeloj, kraj Herceg Novog, učestvovalo je (107) domaćih i stranih naučnih radnika. Rad se odvijao, prvog dana plenarno, a narednih u sesijama. Učestvovalo je (114) autora i koautora. Radovi su štampani u časopisu SPORTMONT (u br. 10,11/IV, 2006.) na (732) stranice u tiražu od 500 primjeraka.

- Radove sa III Kongresa i IV Međunarodne naučne konferencije sa motoom SPORT U XXI VIJEKU Crnogorske sportske akademije objavljeni su u časopisu SPORTMONT u br. 12,13,14/V, 2007.godine. Ukupno je podneseno (119) referata i saopštenja (i jedan bibliografski rad), koje je obrazložilo (175) istraživača, stručnih i naučnih radnika, od kojih je iz Crne Gore bilo (30), i sa širih prostora ex-YU i drugih prostora Evrope (89). Otvarajući ovaj međunarodni naučni skup, održan u Bijeloj kraj Herceg Novog od 05-07.aprila 2007.godine, predsjednik CSA dr Duško Bjelica, između ostalog je ukazao:

»Kultura mira i sportska djelatnost u savremenom društvu predstavljaju svakako jedan od najznačajnijih instrumenata povezivanja i osnovu jedinstvene strukture savremenog svijeta...

Mada je osnovna karakteristika savremene misije kulture i sporta stvaranje vrijednosti koje se mogu adekvatno koristiti u svim društvenim sredinama i zajednicama, a takve vrijednosti sve više ulaze u sastav bogatstava nacionalnih i međunarodne zajednice, ipak se može govoriti o specifičnim različitim vrstama odnosa između pojedinih djelova kulturnog i sportskog bogatstva unutar jedne nacionalne kulture, kao i o različitim odnosima između pojedinih nacionalnih kultura i sporta. Ovi odnosi u velikoj mjeri određuju karakteristike kulturne i sportske djelatnosti i mjesta kulture mira i sporta trenutno u savremenom svijetu...«

- U časopisu SPORTMONT br.15,16,17/VI, 2008.godine objavljeni su radovi sa IV Kongresa i V Međunarodne naučne konferencije, koji su održani u Bijeloj, kraj Herceg Novog, od 03-06.04-2008.godine.

Teme Konferencije, kao i najčešće bile su: Metodologija rada u sportu, Nove tehnologije u sportu, Sport i medicina, Teorijsko-filosofske osnove fizičke kulture, Društveno-ekonomski odnosi u sportu, Etika u sportu, Školski sport, Univerziteti i sport, Bolonjska deklaracija – iskustva i primjena, Sport u funkciji prevencije socio-patoloških pojava, Antropološki status i fizička aktivnost, Fizičko vaspitanje u funkciji razvoja djece i omladine, Menadžment u sportu, Lik pedagoga fizičke kulture, Menadžment u obrazovanju, Sportski turizam, Komunikacija u sportu, Trener, Teorija igre, Elementarne igre, Transformacioni procesi u sportu, Sport i politika, Biznis i sport, Menadžment ljudskih resursa u sportu, Marketing strategija u sportu i turizmu, Sportsko novinarstvo, PR u sportu, Sportska traumatologija, Aerobic, Fitness, Pilates, Srećing, Sportski objekti, Liderstvo u sportu, Sportski resursi, Sportska rekreacija, Sport za sve, Autorska prava u sportu, Izdavačka djelatnost u sportu, Sport u EU...

IV Kongres i V Međunarodnu naučnu konferenciju otvorio je gospodin Dušan Simonović, predsjednik Crnogorskog olimpijskog komiteta.

Na ovoj Međunarodnoj naučnoj konferenciji i Kongresu podneseno je (156) radova u kojima je učestvovao (281) autor i koautor, a radovi su štampani u SPORT-MONTU na (979) stranica. Skupu je prisustvovao veliki broj eksperata iz ukupno 15 zemalja Evrope.

- Zbornik radova sa V Kongresa i VI Međunarodne naučne konferencije objavio je SPORTMONT u br.18,19,20/6, 2009.godine, kao i u br.21-22/7, 2010.godine.

Na ovim imponantnim skupovima, kako po broju podnesenih referata i saopštenja u toku trodnevnog rada (153), a posebno po broju prisutnih stručnih i naučnih radnika (327) koji su razmjenjivali svoja istraživačka iskustva iz zemlje i širih regiona Evrope, ispoljila se opšta opredijeljenost eksperata ove značajne društvene oblasti, da struku i nauku stave u službu čovjeka, kako bi je on na najbolji, najracionalniji i najekonomičniji način usmjeravao najprije ka njegovom zdravlju, psihofizičkih sposobnostima ali i vrhunskom sportskom stvaralaštvu.

Na plenarnoj sjednici podneseno je (6) referata a u toku daljeg rada VI Međunarodne naučne konferencije i V Kongresa koji su održani od 02-04.04.2009.godine, aktivnosti su se odvijale u okviru nekoliko sesija: Metodologija rada u sportu, Društveno-ekonomski odnosi u sportu, Nove tehnologije u sportu, te Teorijsko-filosofske osnove fizičke kulture na kojima je podneseno (147) referata.

*

Crnogorska sportska akademija je angažovala brojne eksperte i brojne sportske stručnjake iz zemlje, te bližeg okruženja svih prostora ex-YU, a značajno i širih prostora Evrope (Albanije, Austrije, Bugarske, Italije, Mađarske, Njemačke, Rumunije, Rusije i drugih zemalja). Sa više njih su potpisani i protokoli o redovnoj saradnji što za dalji rad i razvoj sporta u širem smislu, kao i međunarodnu saradnju država i njihovih naroda predstavlja značajan kvalitet savremenih društvenih kretanja unutar Evropske zajednice, a i šire.

IV

Dalji pravci razvoja CSA i njeni prioriteti

Ovaj presjek rada i aktivnosti Crnogorske sportske akademije za minuli period, na koga smo se ukratko osvrnuli i to više informativno daje nam za pravo da možemo biti i više nego zadovoljni. Međutim, time se stvaraju nove obaveze koje treba u daljim aktivnostima realizovati. One nijesu ni male, ni jednostavne, što se da uočiti iz osvrta na njih.

➤ Bilo bi neuputno da ovako značajno pitanje svedemo samo na jedan zaključak. Skoro ukupna djelatnost Crnogorske sportske akademije upravo je usmjerena na stručno-razvojni, istraživački i naučni rad u sportu, na praktičnoj mobilizaciji stručnih kadrova u pravcu razrješavanja najaktuelnijih pitanja sporta, koja se i ne mogu uspješno rješavati bez visokostručnih kadrova. Pravci djelovanja su trasirani i programom rada, koji uglavnom definiše: (1) društveno-ekonomske odnose u sportu, (2) stručno-razvoj-

ne projekte i pravce istraživanja u sportu, (3) doobučavanje i stručno usavršavanje stručnih kadrova, kao i (4) metodološko-tehnološki rad, koji u osnovi podrazumijeva osavremenjavanje prakse i teorije.

Ovo nijesu zadaci kratkoročnog opredjeljenja. Oni su koncepcijski definisani programom u okviru Crnogorske sportske akademije.

Od izuzetnog značaja će biti i najavljeno osnivanje/formiranje u okviru Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje – Instituta za sport, što bi predpostavljalo značajno povezivanje obrazovne i naučne djelatnosti.

➤ Časopis SPORTMONT

Dalja opredjeljenja Crnogorske sportske akademije treba da budu, pored ostalog, usmjerena i u pravcu daljeg redovnog izdavanja publikacije SPORTMONT – časopisa za sport, fizičku kulturu i zdravlje, te njegovu ukupnu redovnu i uobičajenu distribuciju, kako članstvu, tako i institucijama i organizacijama sporta u zemlji i inostranstvu.

Nada, izražena početkom njegovog izlaženja i publikovanja »...*da će najnovija publikacija SPORTMONT dati nove ali i savremenije impulse našoj stručnoj i naučnoj javnosti i da ćemo nastaviti sa promovisanjem opštih i posebnih stručnih i drugih društvenih sportskih tokova uz želju da angažujemo što veći broj saradnika sa svih područja našeg okruženja...*« (br. 2-3/II, 2004.), obistinila se.

Kontinuitet redovnog izlaženja u minulom periodu ove već visoko renomirane publikacije u zemlji i inostranstvu, daje nam nove impulse, da istrajemo zbog svih nas koji ga koristimo i da svi zajedno, svojim redovnim i odabranim prilozima damo mu doprinos, boljem i uspješnijem razvoju sporta a time i prosperiteta društva u cjelini.

I druga izdavačka djelatnost Crnogorske sportske akademije je u minulom periodu obilježila svoj rad izuzetnom i produktivnom djelatnošću na planu izdavanja knjiga.

U ovom, relativno kratkom vremenskom periodu izdato je nekoliko vrijednih publikacija, knjiga i priručnika, na kojima se angažovalo više autora i koautora iz zemlje i inostranstva. Zato će Crnogorska sportska akademija i ovu djelatnost i dalje razvijati pri čemu će činiti napore da se projektni zadaci izdavačke djelatnosti, pored već stečenih iskustava i prakse, usmjeravaju na istraživanja i realizaciju sistemskih osnova svih područja i segmenata fizičke kulture, na razvojne projekte od šireg društvenog interesa za razvoj sporta.

➤ Obrazovanje i usavršavanje stručnih kadrova

Fakultet za sport i fizičko vaspitanje obilježavajući svoje osnivanje započeo je i sa edukovanjem, pored kadrova za nastavu fizičkog vaspitanja u školama i sportskih trenera (za fudbal, rukomet, košarku i dr.), kao i sportske novinare. Danas su već od nekih pomenutih kadrova ne samo završili školovanje već neki od njih angažovani i u neposrednom radu. Pored navedenog, Fakultet i CSA organizuju sportsko obrazovanje mladih i učenje sportskih vještina u pojedinim sportskim disciplinama, kao što su instruktori za podvodne aktivnosti i sl. CSA će u zajednici sa Fakultetom nastaviti sa školovanjem i usavršavanjem postojećih programskih opredjeljenja ali i sa širenjem mreže profila kadrova i za druge sportove.

Posebnu pažnju zavređuje i iznalaženje rješenja za animaciju kadrova koji se angažuju ili žele angažovati na radu u sportskim organizacijama. Zato, ovo pitanje će u

daljim aktivnostima zahtijevati punu pažnju i angažovanje kako CSA, Crnogorskog olimpijskog komiteta, Uprave za mlade i sport pri Vladi RCG, nacionalne saveze i druge društvene subjekte. Ovo i iz objektivnih razloga jer nije realno očekivati da će se ti kadrovi uspješno educirati i usavršavati na dosta šarolik način, kako se to danas čini. Istina, jedan broj nacionalnih sportskih saveza ovo pitanje rješavaju unutar svojih sportskih asocijacija. Ipak, moraju se obezbijediti minimum zajednički utvrđenih i društveno verifikovanih zahtjeva u procesima educiranja kadrova – stručno pomoćnih u sportu. Ovo i bez obzira što ta lica ne pretenduju na zvanično profesionalno angažovanje. Upravo pomenute asocijacije u čemu će CSA imati posebnu ulogu, treba da utvrde nivo stručnog animiranja kao i način njegove verifikacije za pomoćne kadrove ove vrste.

➤ **Sportske biblioteke – kulturna baština**

Sportske organizacije i brojne asocijacije u okviru njih, istina kako koja, imaju određeni broj knjiga, priručnika, monografija, i/ili druge vrste knjiškog blaga, ali su izuzetno rijetki oni koji su ih bibliotečki sredili i obezbijedili da one imaju svoju zadanu svrhu, cilj i zadatak, odnosno i da budu namjenski korišćene.

Upravo je i to od pitanja koje će CSA šire pokrenuti, tim prije što već u prostorijama Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje sportska literatura ima svoje mjesto, knjige se svakodnevno umnožavaju, bogati njihova riznica a ubrzo će se početi sa njihovom katalogizacijom i drugim vrstama njihovog obezbjeđivanja. Crnogorska sportska akademija će ukazati sportskim organizacijama, sportskim centrima, savezima i drugim strukovnim nacionalnim asocijacijama da se bibliotečki fond, pored njegovog obogaćivanja i umnožavanja, kataloški treba da sredi, što podrazumijeva da će se nakon formiranja državnog sportsko-informacionog sistema i taj bibliotečki fond umrežiti.

Preporučiće se pored ustanovljavanja i sređivanja knjižnog – bibliotečkog fonda da se u okviru njega formiraju i obezbijede i uslovi za pohranjivanje i čuvanje druge građe, kao: vrijednosnih primjeraka arhivske građe (i pored one koja se po osnovu zakona periodično dostavlja arhivskim centrima), formiraju i viševrsni albumi, fototeke, kino-tv-teke, CD-romova i druge vrijednosne baštine ove vrste.

U sportskim bibliotekama se pored knjiga i druge vrste knjiškog materijala, treba da nađu: stručno-razvojni, naučno-istraživački, programski i drugi radovi; priručnici, skripta, značajni članci (iz časopisa, novina, revija i drugih zbirki), antologije, enciklopedije; značajni prevodi iz svjetske knjiške baštine ove vrste; izvještaji; zbornici radova sa naučnih skupova, simpozijuma, kongresa; neobjavljeni diplomski, dodiplomski, magistarski radovi i doktorske disertacije; biografski rječnici, bibliografije (domaće, strane, opšte, posebne, retrospektivne) i drugi materijali sličnog karaktera.

➤ **Sportski muzeji**

U nemalom broju crnogorskih gradova postoje muzeji/galerije i druge brojne institucije ove vrste u kojima se sakupljaju i čuvaju viševrsni vrijedni eksponati i rariteti koji predstavljaju pravo blago crnogorske prošlosti. I to iz širokog dijapazona različitih društvenih oblasti, od kulturno-istorijskih dragocjenosti, dokumenata, eksponata, slika, etnografskog i drugog karaktera.

Isto tako, u okviru tog brojnog miljea sakupljenog i čuvanog raznovrsnog blaga koje se nalazi u našim muzejima, iz oblasti sporta skoro da su rijetki primjeri da ima eksponata te vrste. A, ima ih i to u izobilju, ali na drugim prostorima. Skoro da nema sportske organizacije/asocijacija ove vrste, a da njihove vitrine nijesu ispunjene različitim vrstama, zbirnama i eksponatima od istorijskog značaj. Istina, nepopisanih i ne evidentiranih, a da ne kažemo posebno katalogiziranih i vjerodostojno po propisima obezbjeđenih i/ili na drugi način čuvanih.

Ovo ukazuje da je krajnje vrijeme da se u ovom pravcu donesu u okviru sportskih institucija (a mislimo i u okviru Zakona o sportu, odnosno u Nacionalnom programu sporta), utvrde posebni propisi kojim bi se regulisala ova materija i propisala pravila o čuvanju i obezbjeđivanju sportskih eksponata od istorijskog značaja. Crnogorska sportska akademija će pokrenuti ubrzo ovo pitanje i dati mu konkretni smisao, a Fakultet za sport i fizičko vaspitanje je upravo mjesto gdje bi se otvorilo posebno odjeljenje – sportski muzej. Ovo tim prije što se zaista ima šta prikupiti, zbrinuti i očuvati. U ovom pravcu se treba združeno angažovati, od kluba, društva, saveza i/ili drugih sportskih asocijacija i organizacija, kao i na višim nivoima u cilju da se formiraju mala jezgra na posebnim gradskim mjestima i/ili u okviru gradskih muzeja pa sve do državnog muzeja kome je mjesto na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje.

Duga je istorija sporta u Crnoj Gori i njenih raznovrsnih sportskih organizacija, a i u okviru njih i brojnih pojedinaca koji su se utkali u sportsku prošlost i njenu uspješnu istoriju pa zavređuju da se njihova obilježja prikupe, sačuvaju, evidentiraju i katalogiziraju, dakle, vječito sačuvaju. Zato i postoje muzeji.

Izvori i dokumentacija

1. Časopisi SPORTMONT: (br. 1/I, 2003, br. 2,3/II, 2004, br. 5/III, 2005, br. 6,7/III, 2005, br. 8,9/III, 2005, br. 10,11/IV, 2006, br. 12,13,14/V, 2007, br. 15,16,17/VI, 2008, br. 18,19,20/VI, 2009, br. 21,22/VII, 2010, Podgorica, Crnogorska sportska akademija, Štampa »Ostojić« - Podgorica).
2. Druga zvanična dokumentacija i arhiv Crnogorske sportske akademije, (2003 – 2010), Podgorica.